

Aan: Stuurgroep RES Noord-Holland Zuid

Van: Programmabureau RES Noord-Holland Zuid

Datum: 9 september 2024

Cijfers 'bestaande opwek' in Herijking RES NHZ naar beneden bijgesteld, energieregio blijft werken aan ambitie van 2,7 TWh

Herijking RES 1.0: Opwekcijfers minder hoog dan berekend

In het voorjaar van 2024 heeft het RES-programma in samenwerking met de deelregio's en alle andere betrokken partijen de Herijking RES 2024 gepresenteerd. Onlangs is gebleken dat bij het verwerken van de definitieve cijfers van de Herijking RES 2024 in het deel 'bestaande opwekking' onterecht ook de kleinschalig zonne-energie op daken is meegeteld. Hierdoor geeft de Herijking RES 2024 op dit moment een te rooskleurig beeld.

Kleinschalig zon op dak onterecht meegerekend

In totaal is er in de herijking 413 GWh onterecht meegeteld. De bestaande opwek en de potentie komen na correctie opgeteld op een totaal van 2.994,7 GWh (huidige productie plus potentie). Dit is 297 GWh boven het vastgestelde RES-bod van 2,7 TWh. Ondanks meerdere controles van zowel het programmateam, de ondersteunende adviesbureaus als de provincie is dit niet eerder gezien en daar balen we van. Het proces van de herijking hebben we juist zorgvuldig en transparant doorlopen, daar past dit niet bij.

Ambitie en opgave blijven staan

De ambitie van de RES NHZ blijft staan en de potentie voor het realiseren van het RES bod van NHZ is nog aanwezig. We staan er als regio echter minder rooskleurig voor dan we dachten, en -los van wijzigende rekenmethodes en doorlopend nieuwe cijfers- blijft de opgave onverminderd urgent en groot. Dat maakt dat tijdige uitvoering in de zoekgebieden voortdurend prioriteit heeft en blijft krijgen. Daarnaast staat een aantal zoekgebieden nog 'op nul' vanwege diverse onzekerheden, het is van groot belang om ook deze zoekgebieden een stap verder te brengen richting de uitvoering.

Op de volgende pagina's volgt een uitgebreide toelichting op de aanleiding, effect op de cijfers en de strategie hoe we hier als RES regio mee om kunnen gaan.

Aanleiding

Voor de zomer kwam het volgende bericht van NPRES over 'hoe telt kleinschalig zon mee in de RES':

*"Zodra er met alle regio's **samen 35 TWh is gerealiseerd**/wordt geleverd (ook als dat eerder is dan 2030), gaat alle kleinschalig zon op dak **boven de autonome 7 TWh** meetellen. Die extra terawatturen worden toegekend aan de afzonderlijke RES-regio's op grond van daadwerkelijk gerealiseerde productie."*

De verwachting van NPRES is dat de 7 TWh kleinschalig zon op dak per 1-1-2024 is gehaald (kleinschalig zijn aansluitingen < 15 kWp). Alle extra vermogen wat boven de 7TWh door kleinschalig zon wordt opgewekt mag, als ook de 35 TWh landelijk is gehaald, worden toegerekend aan de RES-opgave. Het PBL maakt, zodra de 35 TWh is bereikt, bekend welke opbrengst van kleinschalig zon op dak meegerekend kan worden in ons NHZ bod, als onderdeel van het landelijke streefdoel van 55 TWh.

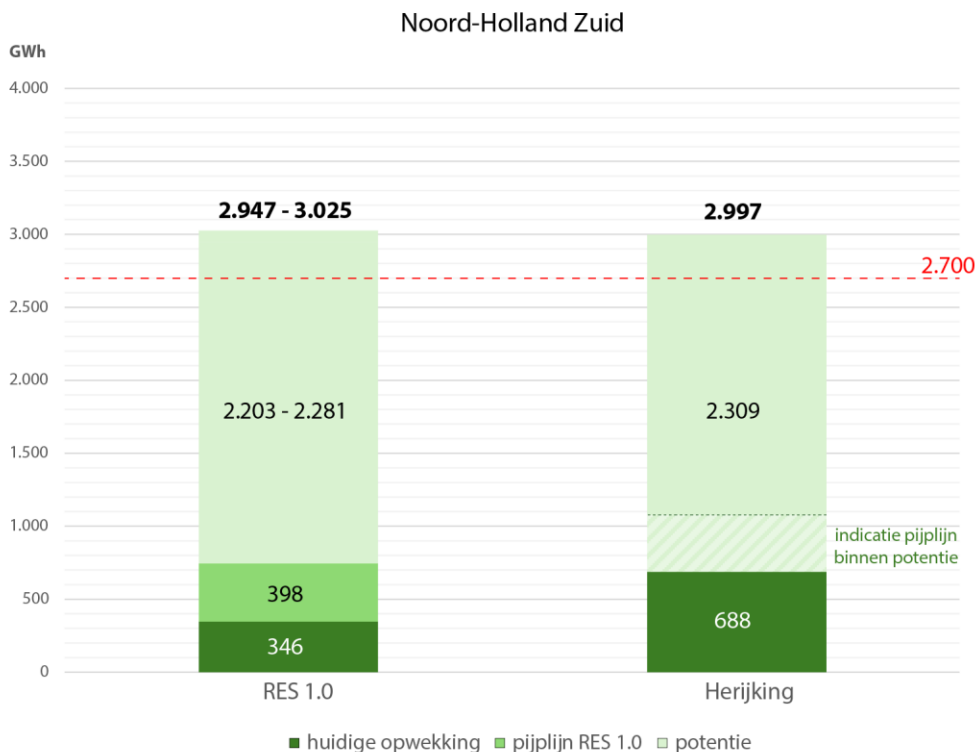
Naar aanleiding van dit bericht wilden we inzichtelijk maken hoeveel kleinschalig zon op dak er in Noord-Holland Zuid reeds gerealiseerd is. Door deze vraag is er nog een laag dieper in de brondata gekeken die ook voor de herijking is gebruikt. Daardoor is gebleken dat kleinschalig zon op dak (peildatum 2022) per abuis was meegerekend in de bestaande opwekcijfers van de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid.

Effect op de cijfers van de Herijking RES 2024

In totaal is er voor 413 GWh onterecht meegeteld. Na correctie hiervoor komt de Herijking RES 2024 NHZ op een totaal van 2.997 GWh (huidige productie plus potentie). Dit is 297 GWh boven het vastgestelde bod van 2,7 TWh.

Waarom is dit niet opgevallen?

De doorrekening van de Herijking RES is gedaan aan de hand van het 'Begrippenkader RES' vanuit NPRES. Dit is na de RES 1.0 geïntroduceerd en kent verschillende veranderde uitgangspunten voor de berekeningen t.o.v. de RES 1.0. Zowel voor de berekening van potentiële opwek, pijplijn, als van de bestaande opwek. Hierdoor is vergelijken en controleren complex, er zijn 'appels met peren vergeleken'. Daardoor is niet opgevallen dat de bestaande opwek-cijfers te hoog waren, omdat kleinschalig zon is meegerekend.

Illustratie: gecorrigeerde cijfers Herijking RES t.o.v. cijfers uit RES 1.0

De cijfers van de Herijking RES zijn dus bepaald door verschillende schuivende panelen:

- Wijzigingen in de zoekgebieden, die van invloed zijn op de cijfers van de potentiële opwek
- Nieuwe landelijke rekenmethodiek, die effect heeft gehad op de cijfers voor bestaande opwek, pijplijn én potentie
 - Bestaande opwek: cijfers komen niet meer van bronnen zoals zonnedakje en windstats (locatie x kengetal), maar o.b.v. CBS cijfers 'daadwerkelijk geproduceerd'. Dit leidt tot een andere uitkomst.
 - Pijplijn: o.a. door netcongestie is de landelijk vastgestelde realisatiegraad waarmee gerekend wordt lager. Daarmee zijn de cijfers van de pijplijn realistischer. Daarnaast: een deel van de pijplijn projecten uit de RES 1.0 is (nog) niet gerealiseerd. En pijplijn telt niet meer mee als 'gerealiseerd', maar maakt onderdeel uit van potentie. Deze cijfers zijn dus van 'kleur verschoten'.
 - Potentiële opwek: Uitgangspunt is de nieuwe landelijke rekenmethodiek tenzij er concretere informatie is over het zoekgebied om potentie te berekenen.

Conclusie en strategie

De optelsom van de cijfers laat zien dat we op dit moment 297 GWh boven het bod van 2,7 TWh in 2030 uitkomen. In de uitgangspuntennotitie van de Herijking RES 2024 is vastgesteld dat de ambitie van de energieregio uit de RES 1.0 voor 2030 blijft staan. Het proces van de Herijking RES 2024 hoeft niet opnieuw: de herijking gaat over de wijzigingen in de zoekgebieden en daar heeft deze correctie geen invloed op. Na verwerking van de correctie is de potentie voor het realiseren van het RES bod van NHZ nog aanwezig

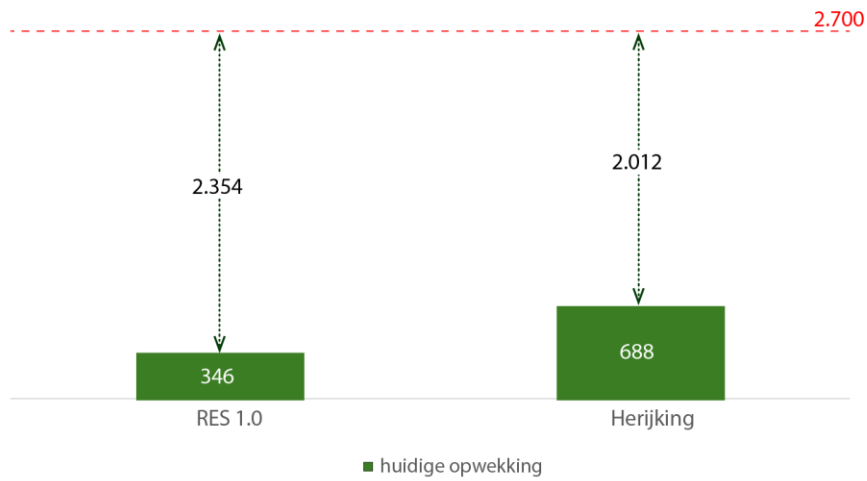
Daarnaast maakt het bod van NHZ onderdeel uit van het landelijke streefdoel van 55 TWh. In de [kamerbrief](#) van december 2023 gaf toenmalig minister Jetten aan dat er landelijk en in de regio's onverminderd gewerkt blijft worden aan realisatie van de gezamenlijke ambitie van 55 TWh, ook al lijkt dit streefdoel pas na 2030 binnen bereik. Dit houdt in dat het niet nodig is dat RES-regio's bij elke tegenslag de ambitie aanpassen. In dit geval is de correctie vooral het effect van een nieuwe rekenmethodiek. Daarnaast zullen komende jaren zoekgebieden soms afvallen én komen er nieuwe bij. De energietransitie is een dynamisch proces met uitdagingen, nieuwe kansen en veranderende rekenmethodieken.

De urgentie om ons bod *tijdig* te realiseren blijft onverminderd groot. Dit betekent dat we gezamenlijk ons best blijven doen om in de zoekgebieden tot uitvoering te komen. Onder andere door de mogelijkheden binnen zoekgebieden optimaal te onderzoeken. Daarnaast blijven we openstaan voor nieuwe kansen en initiatieven. Er ligt een voorstel om met ingang van 2025 jaarlijks de mogelijkheid te hebben tot het wijzigen/toevoegen van zoekgebieden. Ook staat een aantal zoekgebieden nog 'op nul' vanwege diverse onzekerheden, het is van groot belang om ook deze zoekgebieden een stap verder te brengen richting de uitvoering.

Kernboodschap

De ambitie van de RES NHZ blijft staan. We staan er als regio minder rooskleuring voor dan we dachten maar hebben nog voldoende potentie om ons bod te halen. Daarnaast blijft onze opgave -los van wijzigende rekenmethodes en doorlopend nieuwe cijfers- onverminderd urgent en groot. Om onze ambitie te halen blijven we openstaan voor nieuwe initiatieven en blijven we ons best doen om in de zoekgebieden tot uitvoering te komen.

Noord-Holland Zuid

Illustratie: nog te realiseren potentie Herijking RES t.o.v. cijfers uit RES 1.0